

Hlas Huty

Katolícky list farnosti Smolnícka Huta

*Ja som hlas volajúceho na púšti:
"Vyrovnajzte cestu Pánovi."
(Jn 1, 23)*

Číslo 20 Ročník 5

November 2010

Kompromisslos – EWIG

Was denken Sie? Fehlt uns Menschen nicht heute die Begeisterung über den Himmel? Wie kann das sein? Vielleicht, weil wir sooft gehört haben: ihr tröstet doch die Menschen nur auf das Jenseits. Und nun trauen wir uns kaum noch von der Ewigkeit zu sprechen. Ja, der Monat November ist für uns ein Sinnbild für die Vergänglichkeit und Ewigkeit. Die Natur wirft ihre Blätter ab und auch wir Menschen sind in dieser eher dunklen Jahreszeit verhaltener und nachdenklicher als sonst. Nicht umsonst liegen die Tage des Totengedenkens, Allerheiligen und Allerseelen in diesem Monat. Gottseidank ist es in unserer Gegend immer noch ein weit verbreiteter Brauch, an diesen Tagen die Gräber zu besuchen. Das ist gut so, denke ich, denn es ist ein Zeichen dafür, dass wir tief im Inneren spüren, dass die Verstorbenen damit auch ein Stück weit in unserer Mitte lebendig bleiben. Deshalb ist der Friedhofsbesuch auch so wichtig – nicht nur für die, die uns vorausgegangen sind, sondern auch für uns selbst.

Wir brauchen die Erinnerung, um zu wissen, worauf wir stehen und um weitergehen zu können in die Ewigkeit. Jeder Tag meines Lebens kann der letzte sein. Dieses Bewusstsein macht mich keineswegs depressiv, sondern im Gegenteil frei und unabhängig – unabhängig davon, etwas erreicht zu haben, jemand zu sein, viel zu haben. Das Wissen, dass jeder Tag der letzte sein kann, lässt mich anders leben: dankbarer, aufmerksamer für die kleinen und schönen Dinge des Alltags, aufrichtiger den eigenen Schwächen und Macken gegenüber, ja am Ende sogar friedliebender und menschenfreundlicher.

Der Apostel Paulus sagt: „Wenn Jesus - und das ist unser Glaube – gestorben und auferstanden ist, dann wird Gott durch Jesus auch die Verstorbenen zusammen mit ihm zur Herrlichkeit führen“. (1. Thess 4,14) So viel wir auch Jesus in diesem Leben zu verdanken

haben, unser eigentliches Ziel ist die Ewigkeit mit ihm. Christen müssen das Leben in dieser Welt bewusst leben, aber aus einer kompromisslosen, auf Ewigkeit ausgerichteten Perspektive.

Ich glaube, je entschiedener und kompromissloser wir mit der Ewigkeit rechnen, desto kraftvoller wird unser Leben als Christen in dieser Welt.

Norbert Talpas

Biskupstvo Spiš a Košické arcibiskupstvo

V tomto čísle budeme pokračovať ďalšou Slovenskou diecézou, a to biskupstvom Spiš a Košickým arcibiskupstvom.

Pápež Pius VI. bulou Romanus pontifex z 13.3.1776, pod vplyvom dvorného dekrétu Márie Terézie z 15.1.1776, zriadil nové biskupstvá Banskobystrické, Rožňavské a Spišské vyčlenením z Ostrihomskeho arcibiskupstva.

Spišské biskupstvo

Spišské biskupstvo bolo vytvorené pripojením Liptova a Oravy k bývalému Spišskému prepoštstvu (1198 - 1776)

a stalo sa sufragánom Ostrihomu. Pius VII. bulou Super universas orbis terrarum Ecclesias z 9.8.1804, pod vplyvom dekrétu Františka I. z 5.8.1804, ustanovil Košické a Satmarské biskupstvo vyčlenením z Jágerského biskupstva, pričom Jáger bol povýšený na arcibiskupstvo. Sufragánmi Jágerskej provincie sa okrem Košíc stali aj Spiš a Rožňava. 29.5.1922 vzala Svätá Stolica do vlastnej správy okrem Trnavskej administratúry, Nitrianskeho a Banskobystrického biskupstva aj Spišské biskupstvo. Pavol VI. apoštolskou konštitúciou Qui divino 30.12.1977 zriadil na Slovensku cirkevnú provinciu s metropolou v Trnave. Spiš sa stal jej súčasťou. Pápež Ján Pavol II. bulou Pastoralis quidem permoti z 31.3.1995 erigoval Košickú cirkevnú provinciu, Košické biskupstvo povýšil na arcibiskupstvo a sufragánmi sa stali Rožňavské a Spišské biskupstvo.

Arcibiskupstvo Košice

Územie terajšieho Košického arcibiskupstva (Abov, Šariš, Zemplín, Už) patrilo do začiatku 19. storočia do Jágerského biskupstva. Tradícia pokladá za zakladateľa tohto Jágerskej diecézy sv. Štefana I. (? 15.8.1038) a vznik datuje do rokov 1009-1010. Svojou rozlohou zaberalo také veľké územie ako dnešné Maďarsko. Počas tureckých vojen v rokoch 1603-1724 niekoľkokrát sídlil jágerský biskup i časť kapituly v Košiciach a Jasove.

Roku 1776 sa obrovská Ostrihomská diecéza rozdelila a vznikli nové biskupstvá so sídlami v Spišskej Kapitule, Rožňave a Banskej Bystrici.

Prvý pokus o dismembráciu Jágerského biskupstva učinil jágerský biskup Jozef Gabriel Erdödy (1715-1744). Aj napriek tomu, že kráľ už menoval jágerského veľprepošta Jána Kissa za biskupa pre novoplánované biskupstvo v Nagybanýi (Rumunsko), všetko stroskotalo na odpore jágerskej kapituly, najmä kanonika a jágerského farára, ba vtedy ešte novokňaza, grófa Františka Barkóczyho. On sa stal Erdödyovým nástupcom (1745-1761) a na rozdelenie nebolo možné myslieť. Ani gróf Karol Eszterházy (1762-1799) neprejavil záujem o rozdelenie a neuspel pričom ani Jozef II. (1780-1790) so svojimi návrhmi.

Po smrti Karola Eszterházyho († 15.3.1799) zámerne nebol vymenovaný nový biskup, aby sa predišlo konfliktom ohľadom plánovaného rozdelenia jágerského biskupstva. Biskupstvo sa plánovalo rozdeliť na dve časti (Šariš mal pripadnúť Spišskej diecéze), neskôr na tri, ako sa to aj uskutočnilo. František I. († 2.3.1835) dvorným dekrétom z 5.8.1803 nariadil rozdelenie Jágerského biskupstva na tri časti. Nové biskupské sídla sa mali zriadiť v Satu Mare (Rumunsko) a Košiciach a Jáger bol povýšený na sídlo arcibiskupa. Zakladajúci diplom Košického biskupstva je z 23.3.1804. Boli vymenovaní aj noví biskupi. Pápež Pius VII. (1800-1823) pod vplyvom štátneho tajomníka Consalviho 5.8.1804 bulou Super universas orbis terrarum Ecclesias nariadil rozdelenie Jágerského biskupstva, jeho povýšenie na arcibiskupstvo, a zároveň pripojil Rožňavské a Spišské biskupstvo do novovzniknutej cirkevnej provincie. Ďalšia bula In universa gregis Dominici cura z toho istého dňa potvrdila zriadenie Košického biskupstva.

Od roku 1919 prechádzala územím Košického biskupstva slovensko-maďarská štátna hranica. Pius XI. (1922-1939) vydal 2.9.1937, v zmysle Modu vivendi medzi Vatikánom a Československou republikou z roku 1928, apoštolskou konštitúciou Ad ecclesiastici regiminis, ktorou potvrdil faktický právny stav a okrem apoštolskej administratúry v Košiciach (pre územie Slovenska) zriadil druhú v Sátoraljaújhelyi (pre farnosti v Maďarsku), ale obe pod priamym riadením Vatikánu. 14.10.1937 tak bolo odčlenených 44 far-

ností, ktoré ležali na území Maďarska.

V dôsledku Viedenskej arbitráže z 2.11.1938 pripadlo 48 farností Košickej administratúry maďarskému štátu. 11.11.1938 bol menovaný generálny vikár pre slovenské územie so sídlom v Bardejove. Pius XII. (1939-1958) bulou Dioecesium fines z 19.7.1939 zrušil apoštolskú administratúru Košickej a Rožňavskej diecézy na území Maďarska, ktoré dočasne právne patrili pod administratúru Ostrihomskeho arcibiskupstva a tieto územia pričlenil pod právomoc novovymenovaných diecéznych biskupov v Košiciach a v Rožňave.

Po druhej svetovej vojne sa reštituoval cirkevnoprávny stav pomerov z roku 1937. Definitívne usporiadanie pomerov urobil Pavol VI. (1963-1978) apoštolskou konštitúciou Praescriptionum sacrosancti z 30.12.1977. Ustanovil slovenskú cirkevnú provinciu na čele s trnavským arcibiskupstvom.

Ján Pavol II. (1978-) zriadil na Slovensku 31.3.1995 apoštolskou konštitúciou Pastoralis quidem permoti druhú cirkevnú provinciu na východe republiky; Košice boli povýšené na sídlo arcibiskupa a sufragánmi novej arcidiecézy sa stali Rožňavské a Spišské biskupstvo.

Katedrálным chrámom je dóm sv. Alžbety Uhorskej-Durínskej v Košiciach (liturgická slávnosť 17.11.). Gotický kostol bol dokončený v rokoch 1436-1448 a stojí na mieste staršieho farského kostola z roku 1283. Hlavným patrónom diecézy je sv. Ondrej, apoštol, (liturgický sviatok 30.11.) a spolupatrónmi traja košickí mučeníci: svätí Marek Križin, kanonik, Melichar Grodziecky a Štefan Pongrácz (liturgická spomienka 7.9.).

Územie arcibiskupstva (Košice, Prešov) v nedeľu 2.7.1995 navštívil pápež Ján Pavol II. V Košiciach sa vtedy konala jedinečná udalosť v dejinách košickej a slovenskej cirkvi vôbec - kanonizácia košických mučeníkov (na slovenskej pôde, teda mimo hraníc mesta Ríma).

Spracoval CSILic. Jozef Spišák

Aktivity vo farnosti

Sviatosť birmovania Po viac ako 60 rokoch

Na 27.nedeľu, 10.októbra 2010 udelil biskup Rožňavskej diecézy Mons.Vladimír Filo v našej farnosti Smolnícka Huta v Kostole Nanebovzatia Panny Márie sviatosť birmovania 17 mladým kresťanom. Slávnostnú svätú omšu celebroidal otec biskup spolu so svojimi spoluoltárnymi bratmi, aj za účasti rodičov, birmovních rodičov a príbuzných birmovancov. Birmovanci sa pripravovali na prijatie sviatosti už niekoľko mesiacov vopred pod vedením nášho duchovného otca CSILic. Jozefa Spišáka. Keď prijali dary Ducha Svätého vo sviatosti birmovania, stali sa pravými svedkami Krista, súčasťou živej viery a dospelými kresťanmi. Dali Pánovi svoje „áno“, čím prijali Jeho ponuku priateľstva a sľúbili, že budú brániť vieru, brániť pravdu evanjelia a ak bude treba, tak ochotne budú kráčať aj proti prúdu. Jeho Excellencia vo svojom príhovore vyzdvihol

dôležitosť spolupráce s Duchom Svätým, ktorý robí našu vieru živou. Vyzval birmovancov, aby po prijatí sviatosti nestratili záujem o aktívny život vo viere, nachádzali si čas pre účasť na Eucharistii v nedeľu a prijali Ducha Svätého do svojho života ako aktívny prvok komunikácie s Bohom. Zároveň ich povzbudil k svedectvu viery, zodpovednosti za vieru a aby nezabúdali, že kresťanmi ostávajú po celý svoj život. Veľké ďakujem patrí predovšetkým Pánu Bohu, za túto slávnosť, ktorá sa v našej farnosti konala po viac ako 60 rokoch, nášmu duchovnému otcovi, ktorý vytrvalo pripravoval našich mladých a všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k celej slávnosti.

(S.K)

Výlet Bolo nám fajn...

Dňa 17.10.2010 zorganizoval RKFÚ Smolnícka Huta zájazd do popradského Aquaparku. Deň začal ako to už tradične na farskom výlete býva svätou omšou, po ktorej 18-členná posádka vyrazila do Popradu. Všetci prežili krásny oddychový čas strávený na tobogánoch a rôznych atrakciách plný humorných situácií. Taktiež výlet splnil svoj účel a všetci sa viac zblížili a vytvorili jednu veľkú rodinu. Po celý čas sme sa snažili plniť Kristovo: „Aby všetci jedno boli.“ Tak nám Pán Boh pomáha!

Stalo sa tradíciou... Poďakovanie za duchovnú obnovu

Stalo sa už takou malou tradíciou, že každý rok v novembri prichádzajú do našej farnosti významné osobnosti cir-

kevného a duchovného života. Ani tento rok to nie je inak. Sme veľmi radi, že pozvanie do našej farnosti prijali prof. Jozef Leščinský, ktorý pôsobí ako profesor v košickom seminári a vdp. Pavol Bugoš, odborník na katechetiku. Je mi veľkým potešením, že sa môžem touto cestou v mene všetkých prítomných veriacich čo najsrdečnejšie poďakovať za Vaše milé a úprimné slová, ktorými ste sa snažili prehovoríť do duší nám „moderným ľuďom“. V dnešnej dobe, keď sa všetko relativizuje a nič vraj nie je tak ako je, nám kresťanom predsa svedčí Duch Boží, že niečo stále a pevné, o čo sa smieme v živote oprieť a podľa čoho máme žiť, existuje. Tým pravidlom viery a meradlom života je Biblia, Písmo sväté. Tak sme sa to učili od detstva, a tak tomu aj z milosti Božej veríme, že Božie slovo, ktoré máme v Biblii je pravda. Program tohtoročnej duchovnej obnovy bol skutočne prekypujúci Duchom Božím, hodnotný, a všetci sme so zatajeným dychom a myslím, že aj s roztvorenými srdiečkami rozžiarenými Božou láskou, počúvali Vaše prednášky. V neposlednom rade ďakujem aj nášmu duchovnému otcovi Jozefovi a samozrejme veľké poďakovanie patrí nášmu trojjedinému Bohu a Panne Márii za to, že nám dopriali byť na tomto Duchovnom stretnutí, že sme sa mohli obohacovať Božimi slovami, ktoré sme si odnášali domov, do svojich rodín. Za všetkých Pán Boh zaplať!

(P.P)

Podakovanie

V mene mojom ako správcom farnosti, chcem týmto zo srdca poďakovať za krásne akcie, ktoré sa konali v našej farnosti a pri ktorých mnohí pomáhali svojim obetavým prístupom. Ďakujem birmovancov za ich účasť, za ich prípravu birmovky, rodičom birmovancov ako aj každému jednému obetavému človeku. Zvlášť ďakujem tým, ktorí pomáhali pri varení na FÚ alebo poskytli svoju pomoc v podobe milodarov. Svoju spokojnosť vyjadril aj diecézny biskup Mons. Vladimír Filo.

(JS)

KAPUSTA OBYČAJNÁ – GEMÜSEKOHL

Už starovek poznal asi 20 kultúrnych sort kapusty. A práve vtedy bola kapusta veľmi váženou liečivou rastlinou. Nesmela chýbať v žiadnej záhrade. Aj Hippokratova myšlienka znie, že potrava má byť liekom a liek potravou. Platí to v najväčšej miere pri kapuste. Je mimoriadne hodnotná potravina. Spolu so zemiakmi bola v ťažkých časoch základom výživy.

Obsahuje vitamíny A,B,C a E, ako aj minerály – vápnik, síru, horčík a jód. Takisto je bohatá aj na železo a chlorofyl, preto je výborným prostriedkom na anémiu. Veľmi dobre čistí a dezinfikuje žalúdok a črevá. Stimuluje imunitný systém a pôsobí proti vyčerpanosti. Veľkou výhodou je, že sa dá kvasená kapusta v surovom stave konzumovať počas celej zimy, čím dodáva zásoby potrebných vitamínov C, B a aj minerálnych látok. V surovom stave vystieľa črevá tráviaceho traktu ochrannými sliznatými substanciami a tým vlastne pomáha zmierňovať žalúdočné vredy, pálenie záhy. Pravidelné užívanie kapusty chráni pred zápchou, znižuje riziko rakoviny, najmä v hrubom čreve.

Moderná medicína odporúča pravidelne konzumovať túto zdravú zeleninu ako prevenciu rakoviny. Okrem vnútorného použitia má kapusta aj vonkajšie použitie: pri bolestiach kĺbov, reumatických ťažkostiach, ekzémov, zápale nechtové-

ho lôžka a vredoch. Kapustná šťava je aj veľmi vhodná na popáleniny a uštipnutia hmyzom. Surová kapusta sa osvedčila na čistenie krvi a pokožky, na detoxikáciu pečene, lieči artritídu, stavy „po opici“ a alkoholickú dehydratáciu.

Jedným slovom, kapusta je označená ako všeliek. Čím častejšie konzumujeme kapustu, a najmä surovú, zabezpečíme svojmu telu zdravie. Predávkovanie kapustou neexistuje.

Kapustový sirup na hlasivky

Zmiešame čerstvú šťavu z bielej kapusty s polovičným množstvom medu. Trochu zahrejeme, dobre rozmiešame necháme vychladnúť. V priebehu dňa užíваме po jednej lyžici v ½ dcl teplého mlieka.

KÔPOR VOŇAVÝ – GARTEN-DILL

Používal sa už v časoch faraónov ako liečivo proti bolesti a nespavosti.

Aj dnes sa kôpor pestuje asi v každej záhrade. Na pôdu nie je vôbec náročný. Používa sa nadzemná časť. Predmetom zberu sú zrelé plody - semená, ale zbiera sa aj vňať odrezávaná pred kvetom – jún/júl.

Kôpor sa užíva aj bez zjavnej chorobnej príčiny, lebo silne povzbudzuje činnosť žalúdka a čriev. Plody kôpru účinkujú vetropudne, teda proti plynatosti. Majú diuretické, spazmolytické účinky a podporujú tvorbu mlieka dojčiacich matiek, čo sa prejavuje priaznivo aj u dieťaťa. Veľmi dobre pôsobí kôpor aj pri nespavosti.

Pri bežnom užívaní kôpru nehrozí predávkovanie. Možno ho používať častejšie na dochutenie jedál aj v surovom

stave, hlavne do šalátov a omáčok, ako aj pri nakladaní kapusty.

Na zlepšenie trávenia

3 až 6 čajových lyžičiek rozdrvených plodov zalejeme 400ml vriacej vody. Necháme vyluhovať 1hodinu. Po precedení užíваме 60-120ml 3x denne po jedle.

ES

Naši birmovanci

Sviatosť birmovania prijali 10.10. 2010 v Smolníckej Hute.

1. Daniel Čech
2. Dávid Grega
3. Štefan Franko
4. Nikola Franková
5. Ján Imrich
6. Vladimír Imrich
7. Adam Skalický
8. Pavol Skalický
9. Alexandra Székelyová
10. Juraj Schramko
11. Michaela Schramková
12. Eva Šišková

Gratulujeme a prajeme im, aby Duch Svätý riadil ich životy.

DETSKÉ OKIENKO

Tajnička

baránok, domov, exodus, hriech, evanjelium, chvála, Jozue, Izraeliti, liek, milosti, mrak, oltár, ovce, pastier, peklo, popolec, pôstne dni, socha, viera, výhoda, výhra, Zore

J	A	L	Á	V	CH	K	A	R	M	U
E	J	I	O	L	K	E	P	U	L	O
X	U	M	N	V	T	I	I	J	V	V
O	O	Z	A	D	T	L	V	K	Y	C
D	A	CH	O	S	E	E	O	H	H	E
U	R	E	O	J	R	N	R	N	O	L
S	E	L	N	A	Á	A	T	L	D	O
A	I	A	S	R	E	I	T	S	A	P
M	V	T	A	R	E	Á	E	A	O	O
E	A	B	O	H	R	I	E	CH	E	P
K	I	Z	R	A	E	L	I	T	I	I